

PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS				PASTABOS
Bendra ekonominė informacija				
	29-Gruodis-23	28-Gruodis-23		TR Centrinis bankas , TCB kursas paprastai žemesnis nei rinkos
1 EUR = ... TRY	32,6849	32,7549		
1 USD = ... TRY	29,507	29,4558		
Turkijos metinė infliacija 2023 m. gruodį išaugo iki 64,77 proc. (aukščiausias rodiklis per 13 mėnesių - nuo 61,98 % 2023 m. lapkritį). Turkijos centrinio banko ataskaitoje ir TR vyriausybės vidutinės trukmės programoje buvo prognozuojama, kad 2023 m. metų pabaigos infliacija sieks 65%.				AnadoluAjansi
Vartotojų kainų indeksas (CPI) lapkritį padidėjo 2,93 proc., lyginant su 2023-11. Augimo tempas buvo lėčiausias per septynis mėnesius. Didžiausias metinis augimas kategorijoje „Viešbučiai, kavinės, restoranai“ (93,24%), mažiausias augimas kategorijoje „Būstas“ (40,39 proc.). Toliau didėjimo tvarka – apranga ir avalynė (40.74 proc.); komunikacijos (51.02 proc.); baldai ir namų apyvokos reikmenys (58.46 proc.); kitos prekės ir paslaugos (58.97 proc.); rekreacija ir kultūra (61.26 proc.); alkoholiniai gėrimai ir tabakas (71.26 proc.); maistas ir nealkoholiniai gėrimai (72.01 proc.); transportas (77.14 proc.); sveikatos sveikata ir sveikatinimas (79.59 proc.); švietimas (82.06 proc.).				AnadoluAjansi TUIK
CPI (%), 2023 gruodis				
	2023 gruodis	2022 gruodis	2021 gruodis	
Pokytis per mėnesį	2.93	1.18	13.58	
Pokytis lyginant su ankstesnių metų gruodžio mėn.	64.77	64.27	36.08	
Metinis pokytis	64.77	64.27	36.08	
Vidutinis pokytis per 12 mėn.	53.86	72.31	19.60	
D-PPI (%), 2023 gruodis				
	2023 gruodis	2022 gruodis	2021 gruodis	
Pokytis per mėnesį	1.14	-0.24	19.08	
Pokytis lyginant su ankstesnių metų gruodžio mėn.	44.22	97.72	79.89	
Metinis pokytis	44.22	97.72	79.89	
Vidutinis pokytis per 12 mėn.	49.93	128.47	43.86	
TR ekonominio pasitikėjimo indeksas gruodį pakilo 1,1% iki 96,4. Per mėnesį mažmeninės prekybos sektoriaus pasitikėjimas pakilo 4,5%, vartotojų – 2,6%, paslaugų sektoriaus – 1,2%, o realiojo sektoriaus ir statybos sektorių pasitikėjimo indeksai sumažėjo atitinkamai 0,5 ir 3,3%.				AnadoluAjansi TUIK
Biudžeto pajamos per pirmuosius 11 šių metų mėnesių pasiekė 4,7 trilijono lirų (203,9 mlrd. USD), o išlaidos – 5,2 trilijono lirų (227,2 mlrd. USD), lapkritį buvo 75,6 mlrd. lirų (2,6 mlrd. USD) perteklinis - pajamos pasiekė 746,8 mlrd. lirų (26 mlrd. USD), o išlaidos sudarė 671,2 mlrd. lirų (23,4 mlrd. USD). Išlaidos be palūkanų sudarė 576,6 mlrd. lirų (20,1 mlrd. USD), o palūkanų mokėjimai siekė 94,6 mlrd. lirų (3,3 mlrd. USD).				AnadoluAjansi

AKTUALIOS TURKIJOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2023 m. gruodžio mėn.

<p>Turkijos eksportas 2023 m. pasiekė rekordinį lygį – 255,8 mlrd. USD (TR vyriausybės vidutinės trukmės programoje buvo nustatytas 255 mlrd. USD siekis). Šalies užsienio prekybos deficitas, palyginti su 2023 m., sumažėjo 3,2 proc. TR importas mažėjo 0,5%, lyginant su ankstesniais metais, iki 361,8 mlrd. USD. TR importas gruodį sudarė 29,1 mlrd. USD, t.y. 10,7% mažiau nei prieš metus.</p> <p>TR siekia 2024 m. padidinti prekių ir paslaugų eksportą iki daugiau nei 375 mlrd. USD. Vyriausybė padvigubino 2024 m. eksporto paramai skirtą biudžetą, 2023 m. eksportuotojams suteikta 11,6 mlrd. lirų (390,6 mln. USD) paramos. Pasaulio prekybos organizacijos duomenimis, TR dalis pasaulio prekių eksporte per pirmuosius devynis 2023 m. mėnesius išaugo iki 1,06 % nuo 1,02 % lyginant su 2022 m.</p>	AnadoluAjansi
Lapkričių bedarbių – 15 metų ir vyresnių – skaičius sumažėjo 163 000 iki 2,96 mln. (8,5 proc.), tai yra žemiausias lygis nuo 2012 m. lapkričio.	AnadoluAjansi
<p>Būsto pardavimas TR lapkritį sumažėjo 20,6% (lyginant su 2022-11). Per 2023-11 parduota 93 514 būstų: Stambulas – 16,2 proc. arba 15 187 vnt., sostinė Ankara - 8 250 vnt. ir Izmiras - 5 105 vnt. Per sausio-lapkričio mėn. būsto pardavimas TR sumažėjo 14,9% iki maždaug 1,1 mln. Įkeistų būstų pardavimai lapkritį sumažėjo 68,5% (lyginant su 2022-11), o per pirmuosius 11 mėnesių – 33,6% (lyginant su analogišku laikotarpiu 2022 m.).</p>	AnadoluAjansi
<p>TR lapkritį pritraukė 2,5 mln. užsienio turistų – skaičius pagaliau viršijo priešpandeminį lygį, kuomet 2019 m. lapkritį į TR atvyko 2,2 mln. užsieniečių. Stambulas lapkritį buvo populiariausias turistų lankomas miestas, pritraukęs 1,3 mln. užsieniečių, tada Antalija – 350 tūkst. Ir šiaurinė provincija Edirne (ties siena su Bulgarija ir Graikija) – 320 tūkst. 245 493 iš apsilankiusių užsieniečių buvo rusai (9,72 %) vokiečiai – 244 005 (šių tarpe gali būti nemažai dvigubą pilietybę turinčių asmenų), bulgarai – 222 884, iraniečiai – 203 618, gruzinai – 125 236. Per 11 2023 m. mėn. į Turkiją atvyko 46,7 mln. užsieniečių (+10,82%, palyginti su 2022 m. analogišku laikotarpiu). Per pirmuosius 11 metų mėnesių rusai sudarė didžiausią užsienio lankytojų dalį – 6,1 mln. (pernai – 4,9 mln.), tada Vokietijos piliečiai - beveik 6 mln., britai – 3,7 mln., bulgarai – 2,6 mln. Stambule apsilankė 34,4% visų užsienio lankytojų (16 mln.) per 11 mėnesių laikotarpį, Antalijoje – 31 proc. (14,5 mln.) užsieniečių, Edirne 9,3% (4,4 mln.) lankytojų.</p>	AnadoluAjansi
<p>Naujai įsteigtų įmonių skaičius TR per pirmuosius 11 2023 m. mėnesių sudarė 116 009 (-7,3%, lyginant su analogišku 2022 m. laikotarpiu). Be to, sausio-lapkričio mėnesiais buvo likviduotos 24 045 įmonės. Lapkričio mėnesį buvo įsteigtos 10 403 įmonės (-21% lyginant su 2022-11), uždaryta 2 417 įmonių (+46,7% lyginant su 2022-11).</p>	AnadoluAjansi
Pramonės sektorius	
<p>TR gamybos sektoriaus pajėgumų panaudojimo lygis gruodį siekė 77,3 proc., t.y. 0,2 procentinio punkto mažesnis nei praėjusį mėnesį. Daugiausiai pajėgumų buvo išnaudota tabako gaminių ir tabako gaminių gamyboje – 87,9 proc., o mažiausiai – 62,9 proc. – odos gaminių gamyboje.</p>	AnadoluAjansi Apklausoje dalyvavo 1735 įmonės
<p>TR gynybos ir aviacijos pramonės sektorius 2023 m. pasiekė rekordinę eksporto sumą – 5.5 mlrd. USD. Eksporto lyderis TR – dronų <i>Bayraktar</i> gamintoja <i>Baykar</i>, eksportavusi produkcijos už 1,76 mlrd. USD. Dronai <i>Bayraktar TB2</i> ir <i>Bayraktar Akıncı</i> 2023 m. sudarė 32% viso gynybos pramonės eksporto šalyje.</p>	DailySabah DailySabah
<p>Didžiausia Turkijos gynybos įmonė <i>AseIsan</i> paskelbė apie 58,8 mln. USD vertės eksporto sandorį su užsienio klientu dėl intelektualių transporto sistemų tiekimo. Sutartis buvo pasirašyta per <i>AseIsan</i> užsienio dukterinę įmonę. <i>AseIsan</i>, įkurta 1975 m., patenka į gynybos įmonių 100 pasaulyje.</p>	AnadoluAjansi

Bendra lengvųjų automobilių ir lengvųjų komercinių transporto priemonių rinka TR pirmą kartą viršijo 1 mln. vienetų. Prognozuojama, kad transporto priemonių kainų ir kreditų gavimo sąlygų bei labai pakeltų palūkanų normų automobilių rinka 2024 m. gali susitraukti 30–35%.		AnadoluAjansi
Inovacijos		
Prekybos pramonės leidinio <i>Business of Fashion</i> ir JAV įsikūrusios konsultacijų įmonės <i>McKinsey</i> parengtoje <i>State of Fashion 2024</i> ataskaitoje TR įsikūrusi elektroninės prekybos milžinė <i>Trendyol</i> buvo įtraukta į novatoriškų trečiosios kartos prekių ženklų pasaulinėje mados pramonėje sąrašą. Ataskaitoje teigiama, kad trečiosios kartos įmonės ne tik pristato savo produktus greičiau ir pigiau, bet ir laikosi klientų lojalumo kaip pagrindinio tikslo.		AnadoluAjansi
Finansai		
Turkijos centrinio banko tarptautinės atsargos pasiekė rekordinį lygį – 145,5 mlrd. USD (nuo gruodžio 15 d. iki gruodžio 22 d. padidėjo 2,9 mlrd. USD). Užsienio valiutos atsargos sudarė 97,6 mlrd. USD, aukso atsargos per tą patį laikotarpį taip pat padidėjo 767 mln. USD iki 47,9 mlrd. USD.		AnadoluAjansi
Turkijos eksporto kreditų bankas <i>Turk Eximbank</i> paskelbė, kad tapo Afrikos finansų korporacijos (AFC), pirmaujančios žemyno infrastruktūros sprendimų tiekėjos, akcininku. <i>Turk Eximbank</i> įsigijo 3,29% akcijų, pirkdamas išleistas AFC akcijas. TR verslo susidomėjimas Afrika kyla – TR – Afrikos prekybos apimtys šoktelėjo nuo 5,4 mlrd. USD 2003 m. iki 40,7 mlrd. USD 2022 m.		AnadoluAjansi
Energetika		
Pasak Tarptautinės energetikos agentūros (IEA) vadovo Fatih Birol, Turkija gali pasipelnėti iš pasaulinio suskystintųjų gamtinių dujų (SGD) gamybos bumo, numatomo 2025 m. ir vėliau. SGD padidėjimą lems naujus įrenginius daugelyje šalių eksploatavimo pradžia. TR turi septynis tarptautinius gamtinių dujų vamzdynus, penkis SGD įrenginius, įskaitant tris plūduriojančias saugyklas ir dujinimo įrenginius (FSRU), ir dvi požemines gamtinių dujų saugyklas.		AnadoluAjansi
Turkijos naftos gavyba pietrytiniame Gabaro regione viršijo 30 000 barelių per dieną.		AnadoluAjansi
Žalioji kursas		
Japonijos tarptautinio bendradarbiavimo bankas (JBIC) suteikė 200 mln. USD 12 metų trukmės paskolą TR plėtros ir investicijų bankui (TKYB) energetikos ir energijos vartojimo efektyvumo projektams.		AnadoluAjansi
Pasaulio bankas suteiks 155 mln. TR Pramonės vystymo bankui pagal TR išdo ir finansų ministerijos garantiją. Paskola bus suteikta naujai įsteigtam <i>Turkijos žaliajam fondui</i> , kuris buvo įkurtas siekiant skatinti investicijas į ekologiškas technologijas ir diversifikuoti finansų sektorių.		AnadoluAjansi
Susisiekimas		
Tikimasi, kad pigių skrydžių bendrovė <i>AJet</i> , priklausanti nacionalinei TR oro vežėjai <i>Turkish Airlines</i> , pradės veiklą 2024 m. vasaros sezono pradžioje.		AnadoluAjansi
Per pirmuosius 11 2023 m. mėnesių TR apsilankė rekordinis kruizinių laivų ir keleivių skaičius - atplaukė 1167 kruiziniai laivai (+19,4% lyginant su 2022 m. analogišku laikotarpiu), o kruizinių laivų keleivių skaičius siekė 1,5 mln. (+51,6%).		AnadoluAjansi
Kita ekonominiam bendradarbiavimui aktuali informacija		
Artimiausio pusmečio pagrindinės tarptautinės parodos		TOBB
2024-01-11	Pramogų sektoriaus įranga	Sambulas/ Stambulo parodų centras
2024-01-16	Viešbučių, baseinų įranga	Antalija/ Antalijos parodų ir kongresų centras

AKTUALIOS TURKIJOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2023 m. gruodžio mėn.

2024-01-23	Baldai	Stambulas/ Tüyap parodų centras / Stambulo parodų centras
2024-01-30	Agroexpo (agriculture, livestock and poultry)	Izmiras/ Izmiro parodų centras
2024-02-06	Maistas, gėrimai, pakuotės	Antalija/ Antalijos parodų ir kongresų centras
2024-02-06	Rytų Viduržemio jūros turizmas	Stambulas/ Tüyap parodų centras
2024-02-13	Horeca (įskaitant įrangą)	Izmiras/ Izmiro parodų centras
2024-02-15	Host Istanbul (namų įranga, tekstilė, dekoras)	Stambulas/ Tüyap parodų centras
2024-02-22	Siūlai ir pluoštai	Stambulas/ Tüyap parodų centras
2024-02-28	Kanceliarinės prekės	Stambulas/ Tüyap parodų centras
2024-03-06	Žaislai ir prekės vaikams	Stambulas/ Tüyap parodų centras
2024-03-07	Grožio produktai ir parfumerija	Stambulas/ Lütfi Kırdar Uluslararası parodų ir kongresų centras
2024-04-04	Solarex (saulės energijos technologijos)	Stambulas/ Stambulo parodų centras
2024-04-17	Juvelyrikos paroda	Stambulas/ Stambulo parodų centras
2024-04-17	Statybų paroda	Stambulas/ Tüyap parodų centras
2024-04-22	Modex 2024 (baldų ir dekorų)	Bursa/ İnegöl Hikmet Şahin kultūros parkas / Uluslararası parodų paviljonas
2024-04-24	IBAKTECH (konditerijos , ledų, šokolado įrenginiai ir technologijos)	Stambulas/ Stambulo parodų centras (2,4,5,6,7,8)
2024-04-24	Tarptautinė energetikos ir aplinkos paroda	Stambulas/ Stambulo parodų centras (1,3)
2024-04-25	Mobilefest	Stambulas/ Kongresų centras
2024-04-25	EXPOMED EURASIA (gydymo, reabilitacijos įranga, produktai)	Stambulas/ Tüyap parodų centras
2024-05-01	AYSAP (Avalynės pramonės tiekėjų paroda)	Stambulas/ Stambulo parodų centras
2024-05-02	IDMA (grūdų apdirbimo ir kepinių technologijų paroda)	Stambulas/ Stambulo parodų centras (1,2,3)
2024-05-08	Turcoat & Paint (dažai, skiedikliai, statybų chemikalai)	Stambulas/ Stambulo parodų centras
2024-05-29	BUSWORLD Turkey 2024 (autobusai, minibusai, dalys)	Stambulas/ Stambulo parodų centras (1,3)
2024-05-29	KOMATEK (statybų mašinerija, įranga)	Stambulas/ Stambulo parodų centras (2,4,5,6,7,8)
2024-05-29	Mažmeninės prekybos paroda (įranga parduotuvėms, prekybų centrams, viešbučiams)	Stambulas/ Haliç kongresų centras
2024-06-04	HIGHTEX 2024 / ITM 2024 (tekstilės įranga, dalys)	Stambulas/ Tüyap parodų centras
Pilnas parodų sąrašas		